

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2024; 10(2): 27-35

© 2024 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 10-02-2024

Accepted: 13-03-2024

ಐಶ್ವರ್ಯ U

ಬಿ.ಕಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್

ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್

ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್,

ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು,

ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

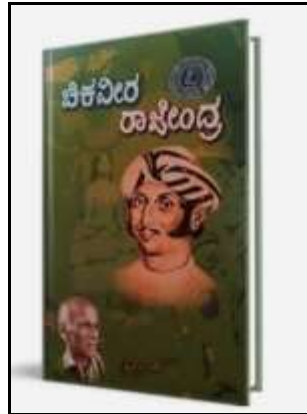
ಕೊಡಗಿನ ಕುವರ - ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ

ಐಶ್ವರ್ಯ U

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಆ ಅರಸನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಾಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೊಡಗು (ಕೂರ್ಗ್) ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ, ಆದರೆ ಇದು ಅವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಹೆಸರೂ ಆಗಿತ್ತು; ಇಬ್ಬರೂ ಕೊಡಗಿನ ಆಡಳಿತಗಾರರು. ಅವನ ತಂದೆ ಲಿಂಗ ರಾಜೇಂದ್ರ.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಧೀನ

Corresponding Author:

ಐಶ್ವರ್ಯ U

ಬಿ.ಕಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್

ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್

ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್,

ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು,

ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

24 ಏಪ್ರಿಲ್ 1834 ಇಸವಿಯಂದು, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅವರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ, ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿದರು. ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮುಖ್ಯ ಕಮಿಷನರ್ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗಳು ಗೌರಮ್ಮಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಅವನು ಬನಾರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದನು.

ಗೌರಮ್ಮ, ನಂತರ ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಗಳು ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಗೌರಮ್ಮ ಆಗುತ್ತಾಳೆ, ಈಕೆಯನ್ನು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ದತ್ತು ಪಡೆದರು. ಬನಾರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜನು 14 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಭತ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಮುದ್ದಮ ಮಸ್ಸಮತ್(ಗಂಗಾ ಮಹಾರಾಣಿ)ಳನ್ನು, ಮೂರನೇ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಜಂಗ್ ಬಹಾದೂರ್ ರಾಣಾ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1850ರಂದು ಬನಾರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವನು.

ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಯುಕ್ಲಿನ್‌ಸಮುದ್ರದ ಮೂಲಕ 12 ಮೇ 1852 ರಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ ಅವನು, ಅವನ ಮಗಳಾದ ಮೇಜರ್ ಡ್ರಮ್ಮಂಡ್ ಹಾಗೂ ಆತನ ಇಬ್ಬರು ಪತ್ನಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸೌತಾಂಪ್ಟನ್ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲುಪಿದನು. ಕತ್ತಲಾದ ನಂತರ ಅವರು ರಾಡ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ತೆರಳಿದರು ಮತ್ತು ಮರುದಿನ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದರು.

ರಾಜಾ ತನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದರೂ ಅವನ ಆರು ಸೇವಕರು ಸನ್ಯಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್ ಹಿಂದೆ ತೆರೆದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವರು ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಲಂಡನ್ ತಲುಪಿದಾಗ, ಕೂರ್ಗನ ಎಸ್ಕ್ವೆ ರಾಜ ಲಂಡನ್ ತಲುಪಿದಾಗ, ಹಲವಾರು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. 18 ನವೆಂಬರ್ 1853ರಂದು ಲಂಡನ್ ಸ್ಟ್ರಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಜನರಲ್ ಅಬ್ರಾಹ್ಯಾಂ ಬಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂರ್ಗ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್‌ಗೆ 1799ರಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ಹಾಗೇ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ವಿರುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.

ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ 1830ರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ವಿರುದ್ಧ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದ ತಮ್ಮ ಸೋದರ ಬಾವ ಚೆನ್ನಬಸವ ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ರಾಜೇಂದ್ರ ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಪರಾರಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಂದ ಚೆನ್ನಬಸವನನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದರು.

ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯು ಚೆನ್ನಬಸವ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೋರಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಮಲಬಾರ್‌ನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಸಂದೇಶವಾಹಕನನ್ನು ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಬಂಧಿಸಿದರು.

ಸಾರಲೇಖ

ಈ ಕಾದಂಬರಿವು ವಿಷಯದ ಸಮತೋಲಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಇದು ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಕಾದಂಬರಿವಲ್ಲ. ಇದು ಒಬ್ಬ ನಾಯಕ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಕೊಡಗು ಪರಿಸರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ

- ಇಂದಿನ ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ. ಹಿಂದೆ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ರಾಜ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ-ಜಿಲ್ಲೆಗಳು-ಕೊಡಗು: ಕರ್ನಾಟಕ, (ಕಿತ್ತಳೆಬಣ್ಣ)ನ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಕೊಡವರ ನೆಲೆ.
- ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು ಕುಡಗು ನಾಡ್ (ಕೊಡಗು), ಎಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಭಾಗಗಳೂ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು ಎರಡೂ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ (ಕೊಡವ-ಕೊಡವು; ಕೊಡಗಾ-ಕೊಡಗು; ಕೊರ್ಗ್-ಕೊರ್ಗ್).ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೂ ಕೊಡವರು ಎಂದೇ ಕರೆಯುವರು.
- ಕೊಡವರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಕೊಡಗು) ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆರಂಭಿಕ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಚನ್ನಲ್ವ ಮತ್ತು ಕೊನ್ನಲ್ವ ಹಾಗೆ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಪಾಳೆಗಾರ ಇವರು ಆಳಿದರು. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕದಂಬರು, ಗಂಗರು, ಚೋಳರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ರಾಜರು; ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಅನೇಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು, ಕೊಡಗನ್ನು ಆಳಿದರು.

- ಕೊಡಗು ಆರಂಭಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆ ವಸ್ತು ಎಂದು ೯ನೇ ಮತ್ತು ೧೦ನೇ ಶತಮಾನಗಳ ತನಕ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರ, ದೇಶದವರಲ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಚನ್ನಲ್ವ, ಚಂಗ- ನಾಡು ರಾಜರು, ನಂಜರಾಯಪತಟ್ಟಣ ಶೈಲಿಯ ರಾಜರು, ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾಗವಾಗಿ ನಡೆದ, ತಲಕಾಡು ರಾಜರು ಆಳಿದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜೊತೆ ಕೊಡಗು, ಪತನದ ನಂತರ, ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ, ಚೋಳರು ಗಂಗಾ ಅಧಿಕಾರದ, ಚನ್ನಲ್ವ ಎರಡನೆಯದು ಉಪವಂಶ ಆಯಿತು. ಚನ್ನಲ್ವ ಕೊನ್ನಲ್ವ ಮತ್ತು ಕೊಡವರ ಎರಡೂ ಕೊಡಗು ಚೋಳರ ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಧಣಿಗಳು ಇದ್ದರು.

ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

- ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಅದು ಕೊಡಗಿನ ಕೊನೆಯ ರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಇಕ್ಕೇರಿಯ ರಾಜ ಮನೆತನದ ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದರಾಜ ಮನೆತನದವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾದಬೇಕಾಯಿತು.
- ಚಿಕ್ಕಸೈನ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೈದರನನ್ನೂ, ಟಿಪ್ಪುವನ್ನೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿದರು, ಆದರೆ ದೊಡ್ಡವೀರ ರಾಜ, ಕೊನೆಯ ರಾಜ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮಗಳು ದೇವಮ್ಮಾಜಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದನು. ಹಾಗೆಯೇ ದೇವಮ್ಮಾಜಿ ಗಾದಿಯನ್ನೇರಿದಳು. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡವೀರ ರಾಜನ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗರಾಜ ಇದು ಕೊಡದು ಎಂದು ಹಠ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ದೇವಮ್ಮಾಜಿಗೆ ದಿವಾನನಾಗಿ ಆಮೆಲೆ ಅವಳನ್ನು ಗಾದಿಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ (ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟು) ತಾನೇ ರಾಜನಾದನು. ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ಆಳಿ ತೀರಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಅವನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜ ದೊರೆಯಾದನು.
- ಕೊಡಗಿನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಇವನು ಕೊನೆಯ ಅರಸು. ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾಯಿತು. ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜನು ವಂಶಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ

ತರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೊನೆಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸವೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾವಸ್ತು.

- ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಬಸವ(ಕುಂಟ)ನೆಂಬ ಒಬ್ಬನೇ ಆಪ್ತನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ನಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ರಾಜನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ನವಜಾತ ಶಿಶುವನ್ನು (ಅವನ ಸಹೋದರಿ ದೇವಮ್ಮಾಜಿಯ ಮಗ ಮತ್ತು ಭಾವ ಚೆನ್ನಬಸವ) ಕೋಪದಿಂದ ಕೊಂದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಂಬಲವು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನಾಡ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.
- ರಾಜನು ಬಸವನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಮೇಲೆ ದೇಶದ್ರೋಹದ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸುತ್ತಾನೆ. (ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಕುಂಟ ಬಸವ ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು) ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಾಳಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. 1834ರಲ್ಲಿ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು 1983ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ಈ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅಂತಿಮರಾಜ ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 1992ರಲ್ಲಿ ದೂರದರ್ಶನ, ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರಿ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಾಜನನ್ನು

"ದೇವದ ಅವತಾರ" ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಶೈವ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಕೊಡವರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಹಿಂಪಡೆಯಿತು.

ಹಲೆರಿ ಮನೆತನ - ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜ

ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜನು ತನ್ನ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭೀಕರ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ. ಆ ವೀರ ರಾಜನು 1809ರಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಅವನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗಳು ದೇವಮ್ಮಾಜಿ ಅವರನ್ನು ರಾಣಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು.

ಆದರೆ ಅವನ ಸೋದರ ಲಿಂಗರಾಜನು, ತನ್ನ ಸೋದರನ ಮಗಳಿಗೆ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ನಂತರ, 1811ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತದ್ದೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು. ಇವನು 1820ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದನು. ಅವನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜ ಇಪ್ಪತ್ತು ಯುವಕನು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯವನೂ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಬಲಿಪಶುಗಳಾದವರ ಪೈಕಿ ದೇವಮ್ಮಾಜಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅವರ ಪೂರ್ವಜರ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಅವನ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು.

ಕೊನೆಯ ಕೆಲವು ರಾಜರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ಮುಕ್ತರಿ ಮತ್ತು ಪಳಂಗದ ಕೊಡವ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, 1832ರಲ್ಲಿ, ರಾಜನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನ ಮತ್ತು ರಾಜದ್ರೋಹದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ

ಪುರಾವೆಗಳು ಮೈಸೂರುನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಅವರ ಎದುರಲ್ಲೇ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನೆಡೆದವು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜನು ಅವರಿಗೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯವು ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 1834ರ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ರಾಜ ಶರಣಾದನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೊಡಗಿನ ಆಕ್ರಮಣ ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿಕ್ಕ ಮತ್ತು ರಕ್ತಮಯಪ್ರಕರಣವಾಗಿತ್ತು. ಸೋಮವಾರಪೇಟ್ ಸಮೀಪ, ಮಡಂಡಾ ಅಪ್ಪಚುನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಗ್ ದಂಡಿನ ಪ್ರತಿರೋಧವು ಅತ್ಯಂತ ಉಗ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವೀರರಾಜನು ಸ್ವತಃ ಹೇಡಿತನದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಶರಣಾದಾಗ ಈ ಕೂರ್ಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತ:- ಗೌರಮ್ಮ

1834ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 11 ರಂದು, ರಾಜನೊಂದಿಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಏಜೆಂಟ್ ಕರ್ನಲ್ ಫ್ರೇಸರ್ ಅವರು ರಾಜನನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಮೇ 7ರಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕೂರ್ಗ್' ಆಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

1852ರಲ್ಲಿ ವೆಲ್ಲೂರಿಗೆ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವೀರರಾಜ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗಳು ಗೌರಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆದರು, ಇವರು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಮಗಳು ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಂತ ರಾಣಿಯನ್ನುಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದರು.

ಜೂನ್ 30ರಂದು ಗೌರಮ್ಮ ಕೈಸ್ತಮತಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಜ್ ಆಗಿದ್ದರು, ರಾಣಿ ವಿಕೋರಿಯಾಳು ಅವಳ ಧರ್ಮಮಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು. ನಂತರ ಅವಳು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿವಾಹವಾದರು.

1864ರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಸಾವಿನ ನಂತರ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರು. ವೀರರಾಜನು 1863ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕೆನ್ಸಲ್ ಗ್ರೀನ್ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಹೂಳಲಾಯಿತು.

- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವಾಗಿ, ಇದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತ ಯಾರು

ಮೈಸೂರು, ನಿವಾಸಿ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಅಧೀನ ಒಂದು ಆಯುಕ್ತ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

- ಕೊಡಗು ನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಪಾಂಡ್ಯಂಡ ಬೆಳ್ಳಯಪ್ಪನನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಗಾಂಧಿ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಮಡಿಕೇರಿಯ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವಸ್ಥಾನ

ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು

- ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ- ವೀರರಾಜ 9ನೇ ದೊರೆ ಪಲೆರಿ ವಂಶದ ದೊರೆ
- ದೇವಮ್ಮಾಜಿ - ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜನ ಮಗಳು
- ಲಿಂಗರಾಜ- ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜನ ತಮ್ಮ - ದೇವಮ್ಮಾಜಿಯನ್ನು ರಾಣಿಪದದಿಂದ ಇಳಿಸಿ ತಾನೇ ರಾಜನಾದನು
- ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ - ಲಿಂಗರಾಜನ ಮಗ, ತಂಗಿ (ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ) ದೇವಮ್ಮನನ್ನು ಸರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು
- ಗೌರಮ್ಮ - ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಪತ್ನಿ

- ಪುಟ್ಟಮ್ಮ- ನಂತರ ಗೌರಿ; ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಗೌರಮ್ಮನ ಮಗಳು
- ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯನವರು - ಮಂತ್ರಿ
- ಬೋಪಣ್ಣ - ಮಂತ್ರಿ
- ಪೊನ್ನಪ್ಪ - ಮಂತ್ರಿ
- ಬಸವಯ್ಯ- (ತುಂಟ ಬಸವ) - ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಪ್ತ
- ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ - ಅಪ್ಪಾಜಿಮಗ - ದೇವಮ್ಮಾಜಿ ಗಂಡ
- ದೀಕ್ಷಿತ - ಪೂಜಾರಿ
- ಭಗವತಿ - ದೀಕ್ಷಿತನ ತಂಗಿ ಯೋಗ ಸಾಧಕಿ (ಲಿಂಗರಾಜನ ರಹಸ್ಯದ ಅವಿವಾಹಿತ ಪತ್ನಿ).

ವಿಮರ್ಶೆ - ಮೆಚ್ಚುಗೆ

- 'ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ'ದ ಮೊದಲ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ, ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಭಾರತವನ್ನು 'ಬಹುರತ್ನಾ ವಸುಂಧರಾ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ನಿರೂಪಕನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು. ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಂತೆಯೇ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.' ಎಂದು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- 'ಪ್ರತಿಭಾಗದ ಇತಿಹಾಸವು ಗಮನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಶೌರ್ಯ, ನೈತಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗಾದರೂ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆ, ದುಷ್ಟತನ, ಮೂರ್ಖತನ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ದುರಾಶೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ !
- ಕೊಡಗು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. 'ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಭೂಮಿ, ಐದು ಯೋಜನಾವದ್ಧ ಮತ್ತು ಮೂರು ಯೋಜನಾ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು, ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಮುದಾಯವಾದ

ಕೊಡಗಿ'. 1820 ರಿಂದ 1834ರ ವರೆಗೆ 14 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕೊನೆಯ ರಾಜನಾದ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. 1834 ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಸಾಹತುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

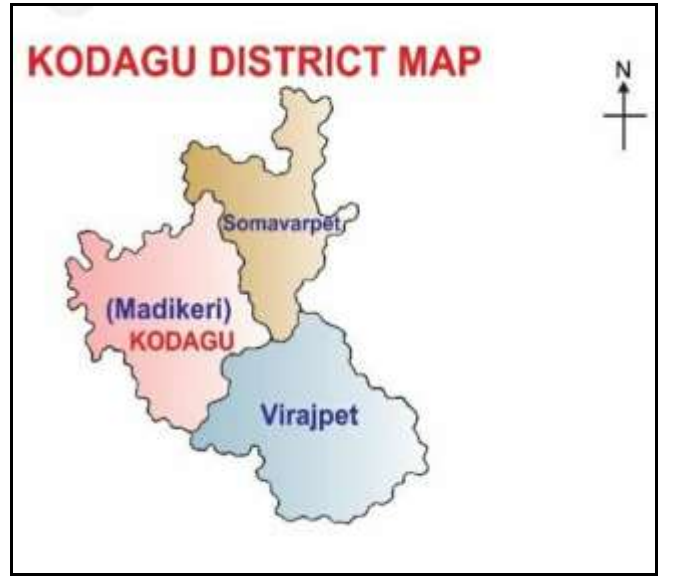
- ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿ ವಿವರವಾಗಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಆಯಾಮದಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರಿಂದ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

- ಆ ಚಿಕ್ಕವೀರ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಅಸಹಜ, ಅಸಭ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಲಕ್ಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಆತನ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ವಿವರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಅವರ ಮಾನವತೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ, ಆದರೆ ಅವರ ವಿಕಾರತೆಯ ಎತ್ತರದಿಂದ ಅವುಗಳು ಗ್ರಹಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವನ ಜನರು ತಮ್ಮ ರಾಜನ ನಿರ್ಗಮನವನ್ನು ಬಯಸಿದ, ಒಂದು ಸಮಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಚಿಕ್ಕವೀರನನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ರಾಜನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸರಳ ಮಾನೋಗ್ರಾಫ್ / ಏಕತಾನತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಳವಾದ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಡುಗೆ

- ಇಂದಿನ ಮಡಿಕೇರಿ ಹಿಂದೆ 'ಮುದ್ದು ರಾಜ ಕೇರಿ' (ಮುದ್ದುರಾಜನ ಪಟ್ಟಣ ಎಂದು ಅರ್ಥ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು 1633-1687ರಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಗನ್ನು ಆಳಿದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ ಮುದ್ದುರಾಜರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಯಿತು. ವೀರಜೇಂದ್ರ ಪೇಟೆಯಿಂದ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ಇಂದಿನ ದಿನವು ಹಾಲೇರಿ ರಾಜ ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
- ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರರು ಕೂರ್ಗನ ಕೊನೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಆ ಆಡಳಿತಗಾರನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಳಿದ ಸಮಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕ 'ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರ' ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- ರಾಜ ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಅವರು ನಲ್ಲಾಡು ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ

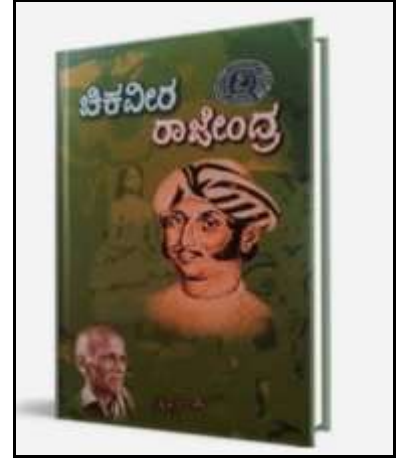
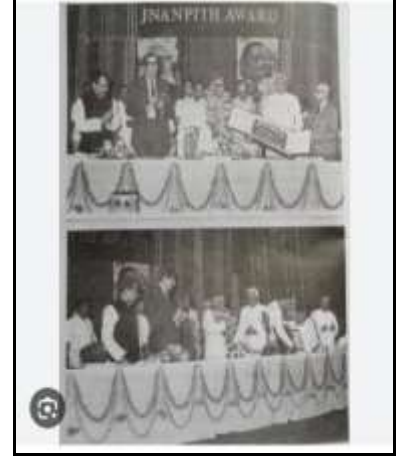
ಕೊಡುಗು ರಾಜ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈ ಪಾಲಾಗುವ ಮುಂಚೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರಸು ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ. ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡಗು ಸಮಾಜದ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯ ವಸ್ತು. ಅತಿ ಮುದ್ದಿನಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಬೆಳೆದ ರಾಜಕುಮಾರ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅವನದೇ ವಯಸ್ಸಿನವನಾದ ಕುಂಟ ಬಸವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಲಿಗೆಯ ಗೆಳೆತನ. ಮುಂದೆ ರಾಜನಾದ ಮೇಲೂ ಅವನನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಕೆಲಸವೇನಿದ್ದರೂ ರಾಜನ ದೈಹಿಕ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು. ರಾಜ್ಯ ಆಡಳಿತ ಎಲ್ಲ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬೋವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಯ್ಯನವರದು. ರಾಜ ಮಾತ್ರ ಕ್ರೂರಿಯಾಗಿ

ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಬೊಕ್ಕಸ ಬರಿದು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ಗು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಎಂಬಂತೆ ರಾಣಿಯು ಜನಹಿತ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುತ್ತ, ಸಮತೋಲನದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ರಾಜನ ಸೋದರಿ ದೇವಮ್ಮಾಜಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡ ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ, ರಾಜನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರ ತಮ್ಮ ಕೈ ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆ. ರಾಜನಿಗೆ ಇವರ ಸಂಚಿನ ಅರಿವಾಗಿ, ತನ್ನ ಸೋದರಿಯನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಯೋತಿಸಿಯ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ದೇವಮ್ಮಾಜಿಗೆ ಮಗನ ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗಂಡ ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮಗುವು ರಾಜೇಂದ್ರನ ಕೈ ವಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು, ಮಗುವನ್ನು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ರಾಜೇಂದ್ರನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದ ರಾಜ, ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಘಟನೆ ಜನರನ್ನು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿ, ದಂಗೆಯೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಕಾಶವಾದಿಗಳಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸೇನೆಯ ಸಮೇತ ಬಂದು, ಕೊಡಗನ್ನು ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಗಡಿ ಪಾರಾದ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಜೀವನ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊಡುವ ಪರಿಹಾರ ಧನದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪತ್ನಿಯು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಲಂಡನ್ ತೆರಳುತ್ತಾಳೆ.

ಇದು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕಿರು ಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಸವಿಸ್ತಾರ ಅರಿವಿಗೆ ನೀವು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಓದಬೇಕು.

ಪರಾಮರ್ಶನಗಳು

1. ಮಾಸ್ತಿಯರ 'ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥ' - ಸಮಾರೋಪ ೭; ಅಧ್ಯಾಯ ೧೮೧ -ಪುಟ ೫೧೫ - ೫೩೩.
2. (ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ- ಕಾದಂಬರಿಯ ಪೀಠಿಕೆಯ ಭಾಗದ ಸಾರ).
3. ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದ- ೧೯೫೬ ರಲ್ಲಿ ಕೆ.ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಭಾಷಣದ- ಅಲ್ಪ ಭಾಗ.

4. [ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಗೆ- ರಾಜನನ್ನು "ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ (as "devil incarnate")" ಎಂದು ಅಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಿದ ಮಿನಿಟ್.
5. ರೈಸ್, ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲೆವಿಸ್ (1878). ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್, ಗೆಜೆಟಿಯರ್. ಪ. 100. 28 ಜೂನ್ 2018 ರಂದು ಮರುಸಂಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.
6. "ವೈಯಕ್ತಿಕ". ರಾಯಲ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಾಬಲ್ ಗೆಜೆಟ್. 7 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1859. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ ಆರೈವ್ ಮೂಲಕ.
7. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ: ಜೀವನ ಯಾನ | ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ | Dr S R ವಿಜಯಶಂಕರ್ | ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವೀಡಿಯೋ
8. ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವೀಡಿಯೋಗಳು.